

639.

1100

1860.

Ma = rahwa

K a l e n d e r

ehf

T ä h t = r a m a t**1860**

aasta peäle, pärrast

J e s u s s e K r i s t u s s e

sündimist.

Sel aastal on 366 päwa.

Vernus

trüffitud ja müa W. Bormi jures.

Märkide selletamine.

 noor fu. essimenne werand.

 täis fu. wiimne werand.

P. Pühha. p. pääw ja párrast.

h. hommiko. l. louna.

õ. õhto ja õse. e. enne.

Joulo. ja Wastla. páwa wah'et on 7 nád.
dalat 4 páwa.

Der Druck wird unter der Bedingung gestattet,
daß nach Beendigung desselben der Abgetheilten Censur
in Dorpat die vorschristmäßige Anzahl Exemplare zu-
gestellt werde.

Dorpat, den 3. August 1859.

No. 73. Abgetheilter Censor de la Croix.

Monne sündusse mälletus ja arw.

	Uastad.
Mailma lomisest	5809
Jõsanda Jeesusse Kristusse sündimisest	1860
Tarto-linna allustamisest	830
Mil ristiusk Liivlandimale tuli	669
Tallina-linna allustamisest	641
Perno-linna allustamisest	605
Püsirohho leidmisest	518
Ramato trükkikunsti leidmisest	420
Lutterusse õige usso ülleswõtmisest	343
Wannast katkoaiast	203
Surest näljast Liivlandi- ja Eesti-maal	165
Peterburri-linna allustamisest	157
Teisest katkoaiast	150
Mil meie ma Wennerigi wallitsusse alla sai	150
Tarto sure koli ehk akkademi asutamisest	58
Mil usi rõugid hakkati pannema	57
Kui Prantsus Musko tuli ja tedda Wenne rigist wäljaeti	48
Eesti-ma tallorahwa priiks lastmisest	43
Meie Keisri herra Aleksandre sündimisest	42
Liivlandi-ma tallorahwa priiks lastmisest	41
Ue kirriko-seadusse järrel Jummalatenistus	26
Meie armolinne Keiser Alexander wallitsemas	6
Mil wiimane suur hinge-kirjotus olli	2

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Rede	Näripääw. Nita Jummal!
2 laup.	Abel Paljo lund.

Josepi põggenemisest. Matt. 2, 13.

3 Pühhap.	P. p. Näri p.	8, 34' h.
4 Esmasp.	Enof	Raunis
5 Teisip.	Simeon	fülm.
6 Kesknädd.	3 Kunn. Pühha	Rülm
7 Neljap.	Reinolt	lähhab
8 Rede	Erart	fangemaks.
9 laup.	Kaspar	

Jesús 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

10 Pühhap.	1. P. p. 3 R. P.	Paawli p.
11 Esmasp.	Hugo	1, 53' ö.
12 Teisip.	Rein	Selge ja
13 Kesknädd.	Aatso	fülm.
14 Neljap.	Pällo	Annab
15 Rede	Weliks	rohkeste
16 laup.	Madli	

Pulmad Rana linnas. Joann. 2, 1.

17 Pühhap.	2. P. p. 3 R. P.	Tõnnisse p.
18 Esmasp.	Jaak	lund.
19 Teisip.	Sara	6, 47' h.
20 Kesknädd.	Wab. Sebast.	Selge,
21 Neljap.	Nedo	parras
22 Rede	Wintsend	fülm.
23 laup.	lala	

Pealikkust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

24 Pühhap.	3. P. p. 3 R. P.	Heitlik
25 Esmasp.	Paawli ümb.	ilm.
26 Teisip.	Hans	4, 11' h.
27 Kesknädd.	Netta	Pilwes.
28 Neljap.	Karel	Rülm
29 Rede	Samuel	annab
30 laup.	Judolw	taggasi.

Tõteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

31 Pühhap.	9. P. e. Kr. ü. P.	Uddune.
------------	--------------------	---------

10mal Januaril touseb päike kello 8, 11 minuti, ja lähhab loja kello 3, 49 minuti. Pääw on 7 ja ö 17 tundi pikk.

1 Esmasp.	Pirit	C 8, 27' ö.
2 Teisp.	Küünla pääw	Parras
3 Restnäd.	Hanna	fülm.
4 Neljap.	Mai	Taewas
5 Rede	Agata	seisab
6 laup.	Tora	

Seme langeb mitmesugguse ma peäle. Luf. 8, 4.

7 Pühhap.	8. P. e. Kr. ü. P.	pilwes.
8 Esmasp.	Salomon	
9 Teisp.	Polli	☉ 9, 15' ö.
10 Restnäd.	Edo	Annab
11 Neljap.	Rosa	lund.
12 Rede	Karolina	
13 laup.	Penigna	Tuiskab.

Kristusse kannatamisest. Luf. 18, 31.

14 Pühhap.	7. P. e. Kr. ü. P.	Rest-päwa
15 Esmasp.	Tina	
16 Teisp.	Wastla pääw	fulla.

17 Restnäd.	Tuhka pääw	D 9, 31' ö.
18 Neljap.	Anton	Pilwes.
19 Rede	Susanna	
20 laup.	Alon	lund.

Kristust kiusatuse. Matt. 4, 1.

21 Pühhap.	1. P. paastus	Parras
22 Esmasp.	Peetre pääw	fülm.
23 Teisp.	Mina	☉ 11, 59' ö.
24 Restnäd.	Palwe pääw.	Waddisse p.
25 Neljap.	Jehwim	lund.
26 Rede	Nestor	
27 laup.	Klaudius	Selge.

Kananea; ma naesest. Matt. 15, 21.

28 Pühhap.	2. P. paastus	Kange
29 Esmasp.	landa	fülm.

Iomal Webruaril touseb päite kello 7, ja läh:
háb loja kello 5. Pääw on 10 ja ö 14 tundi
pitt.

1 Teisip.	Ado	Rülm.
2 Restnäd.	Lowisa	10,45'e.l.
3 Neljap.	Kadde	Selge.
4 Rede	Adrian	
5 laup.	Wridrif	Pilwes.

Kristus aiab kurja waimo wälja. Luk. 11, 14.

6 Pühhap.	3. P. paastus	Wihma.
7 Esmasp.	Perpetua	
8 Teisip.	Põri pääw	Peab
9 Restnäd.	Prudentius	
10 Neljap.	Mit	3,32'p.l.
11 Rede	Kaupo	
12 laup.	Kregor	õ. külma.

Kristus sõdab 5000 meest. Joann. 6, 1.

13 Pühhap.	4. P. paastus	Selge.
14 Esmasp.	Matilde	Pilwitab
15 Teisip.	lagus	ja
16 Restnäd.	Kaabriel	uddune.
17 Neljap.	Eruto	

18 Rede	Anno	18, 29' h.
19 laup.	Josep	Pehme

Jesust wiisatasse kiwwidega. Joann. 8, 46.

20 Pühhap.	5. P. paastus	ilmoke.
21 Esmasp.	Pent	Selge ja
22 Teisip.	Kawael	wagga.
23 Restnäd.	Tiits	
24 Neljap.	Koort	11, 36' õ.
25 Rede	Paasto Maria p.	
26 laup.	Manuel	Pilwes.

Kristusse sisesõitmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	6. P. paastus	Ilmad
28 Esmasp.	Kido	lähwad
29 Teisip.	Wane	sojemaks.
30 Restnäd.	Uad	
31 Neljap.	Suur Neljap.	Selge.

8mal Martsil touseb päike kello 6, ja lähhab
loja kello 6. Pääw on 12 ja õ 12 tundi pikk.

1 Rede	Suur Rede	C 3, 11' h.
2 laup.	Karjalaskm. p.	Willud
	Ingel	ööd.

Kristusse üllestousmissfest. Mark. 16, 1.

3 Pühhap.	1. üllestousm. p.	Wihma.
4 Esmasp.	2. üllestousm. p.	Resk. päwa
5 Teisip.	Maaksim	soe,
6 Resknädd.	Kölestin	öhtud
7 Neljap.	Aron	willud.
8 Rede	Maalken	
9 laup.	laus	☉ 7, 21' h.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

10 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	Kaunis
11 Esmasp.	Kerman	soe.
12 Teisip.	Julius	Wihma.
13 Resknädd.	Juf	Selge
14 Neljap.	Künni päaw	ilm ja
15 Rede	lemet	soe.
16 laup.	Karin	☿ 4, 12' p. l.

Heast karjalset. Joann. 10, 11.

17 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	Annab
18 Esmasp.	Waler	head
19 Teisip.	Maia	soja
20 Resknädd.	Pärt	wihma.
21 Neljap.	Siim	Tormine.
22 Rede	Rajus	
23 laup.	Jürris päaw	☉ 8, 38' h.

Ürrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

24 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	Wihma.
25 Esmasp.	Markuse p.	Ilmad
26 Teisip.	Toots	lähwad
27 Resknädd.	Uddo	willuks.
28 Neljap.	Wabo	
29 Rede	Raimund	
30 laup.	Eraft	☿ 8, 52' ö.

10mal Aprillil touseb päike kello 4, 39 minuti ja lähkää loja kello 7, 21 minuti. Päaw on 15 ja ö 9 tundi pikk.

Kristusse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.

1 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	Wolbri p.	
2 Esmasp.	Sigismund		
3 Teisip.	+ leidmisse p.	Willo	
4 Resknädd.	Tio	tuul.	
5 Neljap.	Kottart		
6 Rede	Nero	Annab	
7 laup.	Jetta	soja	

Sigest pallumisest. Joann. 16, 23.

8 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	8, 22' ö.	
9 Esmasp.	Niggulas		
10 Teisip.	Kert	wihma.	
11 Resknädd.	Wiktor	Selge	
12 Neljap.	Suur risti p.	ja	
13 Rede	Witso		
14 laup.	Kristjan	foe.	

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

15 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	9, 40' ö.	
16 Esmasp.	Kreet	Pilwitab	

17 Teisip.	Ofse	ja annab	
18 Resknädd.	Erik	wihma.	
19 Neljap.	Willip	Willo	
20 Rede	Pil		
21 laup.	Erino	tuul.	

Pühhast Waimust. Joann. 14, 23.

22 Pühhap.	1. Suiste P.	6, 22' ö.	
23 Esmasp.	2. Suiste P.	Annab	
24 Teisip.	Ester	paiguti	
25 Resknädd.	Urbanus	mürrista.	
26 Neljap.	Eduart	misse	
27 Rede	Peet	wihma.	
28 laup.	Willem		

Jesús ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

29 Pühhap.	3. aino Jum. P.	Willo.	
30 Esmasp.	Wigand	2, 4' p. l.	
31 Teisip.	Nelli	Wihma.	

10. Mail touseb päite kello 3, 36 min., ja lähkää
loja kello 8, 24 min. Pääw on 17 ja 6 7 tundi pikk.

1 Kesknaädd.	Jlo	1. kulli n.	Annab
2 Neljap.	Merta		soja
3 Rede	liso		wihma.
4 laup.	Wridrika	4. kulli n.	

Nikkast mehhest ja Laatsarussest. Lut. 16, 19.

5 Pühhap.	1. P. p. 3 a. J. P.		Wägga
6 Esmasp.	Artus		
7 Teisip.	Isakresia		☉ 7, 1' h.
8 Kesknaädd.	Medardus		soe.
9 Neljap.	Pickem pääw		Mürristab.
10 Rede	Blawius	3. kulli nädal.	
11 laup.	Peep		Wihma.

Surest õhto sõmaaiast. Lut. 14, 16.

12 Pühhap.	2. P. p. 3 a. J. P.		Õige soe.
13 Esmasp.	Lobi		
14 Teisip.	Tetlow		☉ 2, 12' õ.
15 Kesknaädd.	Wiit		Heitlik
16 Neljap.	Justina	2. kulli nädal.	ilm.

17 Rede	Kristi	2. n.	Tulene.
18 laup.	Homer		

Arrataddunad lambast. Lut. 15, 1.

19 Pühhap.	3. P. p. 3 a. J. P.		Wihma.
20 Esmasp.	Minni		
21 Teisip.	Rael		☉ 5, 43' h.
22 Kesknaädd.	Tiit		Selge
23 Neljap.	Uksel		taewas
24 Rede	Jani pääw		ja soe.
25 laup.	Wio	1. kulli nädal.	

Õlge armolissed. Lut. 6, 36.

26 Pühhap.	4. P. p. 3 a. J. P.		Tormine
27 Esmasp.	Waldefa		ja
28 Teisip.	Josua		
29 Kesknaädd.	Peter Pauli p.		☉ 7, 34' h.
30 Neljap.	Lilla		wihma.

9mal Junil touseb päike kello 3, 7 minuti, ja lähkää loja kello 8, 53 minuti. Pääw on 18 tundi 28 minuti ja õ 5 tundi 32 minuti pikk.

1 Rede	Teobald	Palla.
2 laup.	Heina Maria p.	
Nohtest kalla; sagist. Lut. 5, 1.		
3 Pühhap.	5. P. p. 3 a. J. P.	Tulene.
4 Esmasp.	Ulrik	Wihma.
5 Teisip.	Anselm	
6 Resknädd.	Hektor	3, 56' p. l.
7 Neljap.	Temetrius	Heitlik
8 Rede	Kilian	
9 laup.	Annikas	ja tulene.

Wariseride digusfest. Matt. 5, 20.

10 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	7 wenna p.
11 Esmasp.	Eleonora	
12 Teisip.	Hindrik	Wägga
13 Resknädd.	Marreti pääw	7, 16' h.
14 Neljap.	Ponawent	foe.
15 Rede	Apostl. lahikum.	Wihma.
16 laup.	larrats	Selge

4000 mehhe södtmissfest. Mark. 8, 1.

17 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	ja foe.
------------	---------------------	---------

18 Esmasp.	Rosina	Resk.päwa
19 Teisip.	Kabbe	
20 Resknädd.	Elias	7, 10' ö.
21 Neljap.	Zaniel	palla, õhto
22 Rede	Maria Magd.	
23 laup.	Kirsti	willo.

Walle; prohwetidest. Matt. 7, 15.

24 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	Selge.
25 Esmasp.	Jakobi pääw	Kange
26 Teisip.	Anna	mürrišta.
27 Resknädd.	Marta	11, 1' ö.
28 Neljap.	Plato	minne
29 Rede	Olewí pääw	ja
30 laup.	Enn	

Üllekohtusest maia; piddajast. Lut. 16, 1.

31 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
------------	---------------------	--------

10mal Julil touseb päike kello 3, 35 minuti ja lähhab loa kello 8, 25 minuti. Pääw on 17 ja 7 tundi pikk.

1 Esmasp.	Peetr. wang.	Willo
2 Teisip.	Hannibal	wihm.
3 Restnâdd.	August	Mürristab
4 Neljap.	Mia	11,56' d.
5 Rede	Olo	ja annab
6 laup.	Eugenius	rohkeste

Jerusalemma ärrarikkumisest. Lut. 19, 41.

7 Pühhap.	10. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
8 Esmasp.	Kotlep	Willo
9 Teisip.	Romanus	tuul.
10 Restnâdd.	Lauritse pääw	2,26' p. l.
11 Neljap.	Olga	
12 Rede	Klara	
13 laup.	Madde	Pilwes.

Wariserist ja tõlnerist. Lut. 18, 9.

14 Pühhap.	11. P. p. 3 a. J. P.	Selge
15 Esmasp.	Küll Maria p.	taewas
16 Teisip.	Isak	
17 Restnâdd.	Willibald	ja soe.

18 Neljap.	Ieno	Annab
19 Rede	Sebald	10,34' e. l.
20 laup.	Pernart	wihma.

Kurdist ja teletumast. Mart. 7, 31.

21 Pühhap.	12. P. p. 3 a. J. P.	Tormine.
22 Esmasp.	Willibert	Heitlik.
23 Teisip.	Safarias	Willud
24 Restnâdd.	Pertli pääw	ööd.
25 Neljap.	Iudwif	
26 Rede	Natalie	
27 laup.	Jeppart	12,43' l.

Preestrist ja Samaria: mehhest. Lut. 10, 23.

28 Pühhap.	13. P. p. 3 a. J. P.	Heitlik
29 Esmasp.	Joann. hukk.	ja annab
30 Teisip.	Aleksander	wihma.
31 Restnâdd.	Rebekka	

10mal Augustil rouseb päike kello 4, 39 minuti, ja lähkääb loja kello 7, 21 minuti. Pääw on 14 tundi 42 minuti ja ö 9 tundi 18 minuti pikk.

1 Neljap.	Egidius	Heitlif
2 Rede	Lisa	ilm.
3 laup.	Mango	☉ 7, 45' h.

Rünnest piddalitöbbisest. Luk. 17, 11.

4 Pühhap.	14. P.p. 3a. J. P.	Parras
5 Esmasp.	Moses	foe.
6 Teisip.	Magnus	Wihma.
7 Restnadd.	Regina	Heitlif.
8 Neljap.	Maria sünd. p.	
9 Rede	Pruno	
10 laup.	Põri pääw	☾ 1, 1' d.

Mammonast. Matt. 6, 24.

11 Pühhap.	15. P.p. 3a. J. P.	Seisab
12 Esmasp.	Sirus	laus
13 Teisip.	Amatus	
14 Restnadd.	Risti üllend.	pilwes
15 Neljap.	Nikodemus	
16 Rede	lena	ja annab

17 laup.	Tõns	wihma.
----------	------	--------

Maini; linna surnust. Luk. 7, 11.

18 Pühhap.	16. P.p. 3a. J. P.	☉ 3, 16' h.
19 Esmasp.	Werner	Pilwes
20 Teisip.	Jana	ja
21 Restnadd.	Matteusse pääw	niiske
22 Neljap.	Morits	
23 Rede	Hosea	ilm.
24 laup.	Joann. sam.	

Wee; többisest. Luk. 14, 1.

25 Pühhap.	17. P.p. 3a. J. P.	Pilwes.
26 Esmasp.	Joann. õpp.	☾ 12, 40' d.
27 Teisip.	Adolw	Selge ja
28 Restnadd.	Wentsel	willo.
29 Neljap.	Mihkle pääw	Heitlif.
30 Rede	Hironimus	

10mal Septembril touseb päike kello 6, ja läh-
hää loja kello 6. Pääw on 12 ja d 12 tundi pikk.

1 laup.	Wolmer	Wihma.
---------	--------	--------

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

2 Pühhap.	18. P.p. 3a. J. P.	Leikusse P.
3 Esmasp.	Jairus	4, 13' p. l.
4 Teisip.	Prantsiskus	Pilwes.
5 Kesknädd.	Amalie	Selge
6 Neljap.	Wides	ja soe.
7 Rede	Alwil	Tormine.
8 laup.	Samel	

Alwatud innimessest. Matt. 9, 1.

9 Pühhap.	19. P.p. 3a. J. P.	3, 47' p. l.
10 Esmasp.	Kai	Wihma.
11 Teisip.	Purfart	Külm.
12 Kesknädd.	Walwrid	Wihma.
13 Neljap.	Angelus	Tormine.
14 Rede	Willemine	
15 laup.	Hedwig	

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

16 Pühhap.	20. P.p. 3a. J. P.	Pilwes.
------------	--------------------	---------

17 Esmasp.	Olop	8, 26' ö.
18 Teisip.	Luka päaw	Pilwes
19 Kesknädd.	Ello	ja
20 Neljap.	Wendelin	willo.
21 Rede	Ursel	Külm.
22 laup.	Kel	

Runninga : mehhe poiaft. Joann. 4, 47.

23 Pühhap.	21. P.p. 3a. J. P.	Lutter. P.
24 Esmasp.	Salome	Annab
25 Teisip.	Krispin	10, 53' e. l.
26 Kesknädd.	Amandus	pissut
27 Neljap.	Kapitolin	lund.
28 Rede	Simon	
29 laup.	Elts	Selge

Kawwalast sullaseft. Matt. 18, 23.

30 Pühhap.	22. P.p. 3a. J. P.	ja külm.
31 Esmasp.	Wottele	

10mal Oktobril touseb päike kello 7, 15 minuti,
ja lähhab loja kello 4, 45 minuti. Päaw on 9
ja 15 tundi pikt.

1 Teisip.	Pühhade pääw	☉ 2, 12' ö.
2 Kesknädd.	Singede pääw	Saeab
3 Neljap.	Atko	räitsakast.
4 Rede	Otto	Hakkab
5 laup.	Lotta	

Kohto rahhast. Matt. 22, 15.

6 Pühhap.	25. P.p. 3a. J. P.	ö. külma
7 Esmasp.	Enno	piddama.
8 Teisip.	Brits	☾ 10, 29' e. l.
9 Kesknädd.	Teodor	Külm.
10 Neljap.	Martin Lutt.	Heitlik
11 Rede	Martin piisk.	ilm.
12 laup.	Jonas	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

13 Pühhap.	24. P.p. 3a. J. P.	Annab
14 Esmasp.	Aurora	lund.
15 Teisip.	Leopold	
16 Kesknädd.	Asse	☉ 1, 14' p. l.

17 Neljap.	Ottomar	Külm
18 Rede	Socrates	annab
19 laup.	Liisbet	taggast.

Hirmsast ärrakautamisseft. Matt. 24, 18.

20 Pühhap.	25. P.p. 3a. J. P.	Surn. P.
21 Esmasp.	Maria ohw. p.	Pilwes.
22 Teisip.	Pastian	
23 Kesknädd.	Klement	☾ 7, 36' ö.
24 Neljap.	Josias	Kaunis
25 Rede	Kadrina pääw	külm.
26 laup.	Konrad	

Kristusse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	Annab
28 Esmasp.	Katta	wihma.
29 Teisip.	Ewart	
30 Kesknädd.	Andresse pääw	☉ 2, 24' p. l.

10mal Nowembril touseb päike kello 8, 35 minuti, ja lähkääb loja kello 3, 25 minuti. Pääw on 7 ja ö 17 tundi pikk.

1 Neljap.	Arent	Annab
2 Kede	Kandidus	
3 laup.	Kola	wihma.

Wiimse päwa tähtedest. Luk. 21, 25.

4 Pühhap.	2. Kr. tull. P.	Pilwes.
5 Esmasp.	Sabina	lund.
6 Teisip.	Niggola pääw	Külm.
7 Restnäd.	Maunus	
8 Neljap.	Maria sam. p.	7, 46' h.
9 Kede	Lühhem pääw	
10 laup.	Judit	Selge

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	ilm.
12 Esmasp.	Eili	Annab
13 Teisip.	Luutsia	
14 Restnäd.	Nikafius	rohkeste
15 Neljap.	Joanna	
16 Kede	Alwina	4, 53' h.
17 laup.	Hinno	lund.

Joannesse tunnistus. Joann. 1, 19.

18 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	Parras
19 Esmasp.	lot	külm.
20 Teisip.	Abram	Külm
21 Restnäd.	Toma pääw	lähhab
22 Neljap.	Peata	
23 Kede	Tohwer	3, 30' ö.
24 laup.	Adam. Ewa	kangemaks.

Kristusse sündimsest. Luk. 2, 1.

25 Pühhap.	1. Joulo p.	Walli
26 Esmasp.	2. Joulo p.	külm.
27 Teisip.	3. Joulo p.	Annab
28 Restnäd.	Süta laste p.	
29 Neljap.	Noa	
30 Kede	Tawet	5, 3' h.
31 laup.	Silwester	lund.

9mal Tetsembril touseb päike kello 9, 14 minuti, ja wereb kello 2, 46 minuti. Pääw on 5 tundi 32 minuti ja ö 18 tundi 28 minuti pikk.

Aasta-aialad.

Kewwade hakkab 8. Martsil enne lõunat kello 10, 34 minudi aial.

Sui hakkab 8. Juulil õhtu kello 9, 11 minudi aial.
Süggise hakkab 10. Septembril õhtu kello 9, 22 minudi aial.

Salwe hakkab 9. Tsesembril pärast lõunat kello 3, 11 minudi aial.

Päwa- ja ku-warjutamissed.

Sel aastal on kolm päwa- ja kaks ku-warjutamist; kummagi on agga üks meie maal nähtaw.

1) Ku warjutamine hakkab 26. Januaril õe kello 2, 38 minudi aial ja lõppeb kello 5, 32 minudi aial.

2) Päwa warjutamine hakkab 6. Juulil pärast lõunat kello 3, 27 minudi aial ja lõppeb kello 5, 14 minudi aial.

Krono-pühhad,

mis ue firrifo seadusse järrele ka Ma firrifuttes tullemad piddada.

1. Kuuulasku 19. päwal. Meie sure Keisri Aleksander Nikolajewitsi wallitsusse hakkatusse p.

2. Jürrisku 17. päwal. Meie sure Keisri ja keige Wennevigi wallitseja Aleksander Nikolasjewitsi sündimisse päaw.

3. Jürrisku 23. päwal. Meie õnna Keisri Nikolai Pawlowitsi lesse praua, Aleksandra Wendorowna nimme päaw.

4. Heinasu 1. päwal. Meie õnna Keisri Nikolai Pawlowitsi lesse praua, Aleksandra Wendorowna sündimisse päaw.

5. Heinasu 22. päwal. Meie sure Keisri praua Maria Aleksandrowna nimme päaw.

6. Heinasu 27. päwal. Meie sure Keisri praua Maria Aleksandrowna sündimisse päaw.

7. Leikusse, ku 26. päwal. Meie sure Keisri herra ja temma Abbitasa kronimisse päaw.

8. Leikusse, ku 30. päwal. Meie sure Keisri herra Aleksander Nikolajewitsi nimme päaw.

9. Mihhlesku 8. päwal. Tsesarewitsi Suurwürsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennevigi aujärje pärris pärria sündimisse päaw.

10. Jouloku 6. päwal. Tsesarewitsi Suurwürsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennevigi aujärje pärris pärria nimme päaw.

Neidsinnatsid Krono-pühhi petakse nenda kui Paasto jutlusse päiwi.

Üllemavallitseja suggufelts.

Aleksander II. keige Wenne=rigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola=ma kuningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri praua, sündinud 27. Julil 1824.

Nende lapsed: 1) Tsesarewits, suurvürst ja aujärje pärria Nikolai Aleksandrowits; sündinud 8. Septembril 1843. 2) Suurvürst Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Webruaril 1845. 3) Suurvürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. 4) Suurvürst Aleksei Aleksandrowits; sünd. 2. Januaril 1850. 5) Suurwürsti Printses Maria Aleksandrowna; sünd. 5. Oktobril 1853. 6) Suurvürst Sergei Aleksandrowits; sünd. 29. Aprillil 1857.

Aleksandra Weodorowna, Keisri emma ja õnna Keisri Nikolai Pawlowitsi leikpraua; sünd. 1. Julil 1798.

Keisri wennad:

1) Suurvürst Konstantin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827.

Temma praua Aleksandra Josepowna; sünd. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2) Olga Kon-

stantinowna; sünd. 22. Augustil 1851. 3)

Wera Konstantinowna; s. 4. Webr. 1854.

4) Konstantin Konstantinowits; sünd. 10. Augustil 1858.

2) Suurvürst Nikolai Nikolajewits; sünd. 27. Julil 1831.

Temma praua Aleksandra Petrowna; sünd. 21. Mail 1838.

Nende poeg: Nikolai Nikolajewits; sünd. 6. Nowembril 1856.

3) Suurvürst Mihail Nikolajewits; sünd. 13. Oktobril 1832.

Temma praua Olga Weodorowna; sündinud 8. Septembril 1839.

Nende poeg: Nikolai Mihailowits; sünd. 14. April 1859.

Keisri õed:

1) Suurwürsti Printses Maria Nikolajewna, Leichtenbergi Printsi Maksimiliani leikpraua; sünd. 6. Augustil 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimilianowna; sünd. 4. Oktobril 1841. 2) Nikolai

Maksimilianowits; sünd. 23. Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; sünd. 20. Marstil 1845. 4) Eugen Maksimiliano-

wits; sünd. 27. Jan. 1847. 5) Sergei Mak-

similianowits; sünd. 8. Tetsembril 1849.

6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

2) Suurwürsti Printsess Olga Nikolajewna, Würtembergi Printsi Karel Wridrik Aleksandre praua; sünd. 30. Augustil 1822.

Helena Pawlowna, Würtembergi Printsess, Suurwürst Mihail Pawlowitsi leik praua; sünd. 28. Tetsembril 1806.

Temma Tütar: Katarina Mihailowna, Meklenburri-Strelitsi Hertsoigi Georg August Ernst Adolw Karl Ludwigi praua; sünd. 16. Augustil 1827.

Anna Pawlowna, suurwürsti Printsess, Hollandi=ma kunninga Willem II. leik praua; sünd. 7. Januaril 1795.

Teada=andminne,

mil ramato-postid tulleswad ja lähhawad.

Igga Restnaddala ja Laupäaw tulleswad postid, ja towad ramatuid iggast Ma jaut, lähhawad ka neilsammal päwil jälle ärra.

Igga Teispäaw ja Nede pärrast lounat kello 4 tunni 6, woetakse wasto rahha=ramatud ja muud hinna wärilisfed asjad mis Riia, Tartu, Misko ja teige Wenne=ma sisse lähhawad; agga muud ramatud igga Restnaddal ja Laupäaw enne lounat kello 8 tunni 10. — Ramatud mis Tallina, Peterburri

ja Saremale lähhawad, igga Restnaddala ja Laupäaw pärrast lounat kello 4 tunni 6.

Ramatud mis teige Wenne riki lähhawad, makswad 10 koppikad hõbbedat lodi peält.

Lada päiwe näitus.

Näri = Ku,

7mal Orgital 2 päwa. 10. Haapsalus 2 p. 17. Kollowerres, läne=maal, 2 p. 26. Reblastemois, linna laat 2 p. 27. Rakwerrelinn. 2 p. Raplas 3. Redel pärr. Näri.

Kuulinla = Ku,

2sel Paldiskis 2 p. Waskas ja Willandis saksa laat, mollemad 8 päwa. 3. Paide=linnas. 12. Kurressare=linnas, saksa laat, 10 päwa. Lihholas, Esmaspä enne Wastlapäwa. Audrus, Nede enne Wastlap. Willandis, naddal pärrast Suurt Neljapäwa.

Jani = Ku,

11mal Wõnno=linnas, 7 p. 16. Rakwerrelinn., 2 p. 20. Rigas 3 naddalat, ja Tallinas, saksa laat 2 nadd. 22. Willandi=linn.,

24. Walga- ja Wõrro-linn. 25. Paide-linn.
29. Tartu-linn. ja Tarwaste-moisas.

Seina = ku,

2sel Karksi-moif. 20. Pernus saksa laat, 3
naddalat, ja Rigas willa laat 3 päwa. 26.
Wolmeri-linnas.

Leikuse = ku,

10mal Lemsi-linn. Moisekaste-moif. Wõr-
ro-maal, ja Walga-linnas. 15. Helme-moi-
sas. 24. Kosse- ja Kosi-moif, Wirro-maal.
27. Ue-moisas, Willandi-maal. 29. Killin-
gi-moif. 30. Kaantso-moisas.

Mihkle = ku,

2sel Abja-moisas. 4. Rappina-moif. 6. Ta-
keperri-moif., Helmekihh. 9. Adseli, Kastna-
Purtniko, Rouge-moif. ja Tartu-linn. 10.
Mõnniste-moisas. Oldre-moisas. ja Paide-
linn. Patkulla-moif. 13. Põrawerre-moif.
14. Antso-moif., Ue-moif. ja Haapsalo-linn.
15. Kuresfare-linnas. Koorte, Põltsama-
ja Sallatsi-moif. 17. Kirrepil, Tartomaal.
18. Andro-moif. 20. Wendra-moif. 21.

Paltiskis, Senno-moif. ja Wolmeri-linnas.
24. Jõhwis, Lihhola-, Wiljandi- ja Wõrro-
linn. 26. Tallinnas 3 p. 29. Mihkli kiriko-
jures. Reblaste- ja Keila-moisas. Walga-
Rakwerre-, Tartu- ja Wastse-linn. Pernus,
Esmasp. ja Teisip. enne Mihkli p. Jõe-
lehtmes, Harjo-maal naddal pärr. Mihklit.
Raplas, 1sel Redel pärr. Mihklit.

Wina = ku,

1sel Kuresfare-linnas. 2. Waste-moif. 4.
Kollowerres, Länemaal. 6. Tarwaste-moif.
9. Lemsi-linn. 10. Kõo-moif. 15. Lustiwerre-
ja Westi-moif. 16. Wõnno-linn. 23. Wol-
meri-linn.

Talwe = ku,

8mal Paide-linnas linna laat 2 päwa. 10.
Mustwe-küllas, Walga- ja Wõrro-linnas.
15. Wiggalas Länemaal linna laat, 2 p.

Joulo = ku,

5mal Põrawerre moisas, linna laat. Mär-
jamal, 3. Kristusse tullemisse pühh. Per-
nus, Esmaspä ja Teisipä enne Joulo.

Ue aasta laul.

Wisi! Keik tulge minno jure nüüd.

Keik rahwas ülle ilma ma
Se wõttab rõõmsa melega
Nüüd Halleluja laulda!
Uut armo ue aastaga
On jälle taewast odata, —
Sest rõmolaulud kuulda.

Suur on mailm ja Issa arm,
Suur temma heldus, temma sõrm
Meid hoidma ja meid kaitsma.
Siis jägo meie lotus ka
Ja peale ikka liikmatta, —
Siis saab keik ello õitsma.

Oh Issand Jummal! taewa sees,
Keik mailm seisab sinno ees

Sel uel aastal jälle;
Mis ellab, ligub ilma peal,
Uut tanno annab jälle real
Ja tulletab sind mele.

Keik hädda, wallo wähhenda
Ja waeste koormat fergita
Ning anna terwist, leiba!
Oh aita et sel aastal ka
Keik wagga kannatussega
Ei nurrise, ei kaeba!

**Mulne järg seft, kuida „soldat piis-
koppiks saab.“**

Ehk mälletate weel, armad luggejad, et
selle tükki järg senna jäi, kus funningas üt-
les: „Püfsid mahha!“ —

Seält järjest rägib mees oia kalda peal
omma issale sedda luggu eddasi ja ütleb: —
Nüüd ma muud ei teadnud lota, kui et
lábbi lippo piddin jooksmas, ja pallusiu weel
wärrisedes: Armolinne funningas! ma pal-

lun ärdaste, hallastage mo peäle, andfe ar-
mo! Agga funningas wastas: „Ärra sonni,
püksid mahha!“ —

Kui ma nüüd särgi mäel seäl nago tulles
seisin, kas surma woi hirmust nuhtlust — hü-
dis funningas jälle. „Toge mulle ro takka
se must laegas seie!“

Oh Jummal, oh Jummal! mis minnust
waesest nüüd saab! mõtlesin minna, kui
ma sedda musta laegast näggin, egga seäl
minno arwates head sees polnud: kas mon-
ni hukkamise woi pinamise riist. Pan-
nin käed risti, andsin ennast Jummalale ho-
leks, kui funningas, kelle ette laegas mahha
pandi mulle ütles: Te lahti, wata mis sa
sest arwad?

Oh Jummal taewas! kui kane üles tõst-
sin, läksid mo silmad üsna kirjaks, polnud
muud middagi laekas kui must kirriko õp-
petaja üllikond ja walged lehhed peäl. Reif
se teggi mind otsego juhmiks ja uimaseks,
funni funninga heäl mind jälle nago unnest

ärratas — ta ütles: „Nüüd panne ennast
üks kaks kolm ridesse, ja siis panne tähhele,
mis ma rāgin!“ — Toge rutto nelli trum-
mo seie ja pange tossin püsfisid peäle, et
rāastool saab, se krenadir peab meile tanna
jutlust teggema. „Kas sa kuled!“ ütles ta
minno wasto: „sa pead meile tanna jutlust
teggema, ma tahhan kuulda, kas sa middagi
olled õppind. Olled sa kui mees, siis saad
sedda musta warrandust (kirriko õppetaja
mundert) ennesele, feige sellega, mis seäl
jures on; olled sa kolis laisk olnud, siis
saad wanna kamsoli jälle taggasi. Mo nüüd!
katsu et sa trummude peäle saad! pitkalt
polle tarwis, agga hästi!“

Mis arro mul seäl olleks olnud — rākis
noor mees eddasi — kui ma nenda umbes
olleks piddand peäle hakkama. Agga feige
selle kahhe aastase tenistusse aial ollin allati
omma salmikesse ülle järrele mõtlema ja
ennast otsekui selle wasto walmistamas, et
kui Jummal ial mulle sedda sõnne peaks
andma, et ma lahti saan, mul siis kohhe es-

simenne jutlus walmis olleks. Need sannad, mis ma tahtsin räkida, ollid allati mo waimo fees lifumas. Ma astusin trummude peäle ja hakkasin nenda: Paulus ütles Roma ram. 8. peat. 28 salm. „Meie teame, et neile, kes Jummalat armastawad, keif asjad peawad heaks tulles.“ Siis räkisin ma esite omma õnnetust otsast otsani, mis nüüd mo usso läbbi mulle kasuks sanud ja siis weel ülleüldsi keifide kohta, mis kasso Jummal armastus sadab.

Ma näggin et funningale wessi filmi tulli ja wimaks mo sanno hästi tähhele pannes wessi möda pallat mahha jooksis. Mi pea kui ma „amen“ olin ütelnud, hüdis ta: „Tulle trummude peält mahha! must üllikond keige warrandussega on sinno! — Et katsu mis sul taskus on?“

Jubba kõnne aeges olli mo melest, nago olleks teine tasko raskem olnud. Pistin kae tasko, ja kes moistab mo immetspannemist ärraawata, — fuld toos tulli wälja, laeni

täis fuld tuffatid. Runningas ütles: „Se on minno proua fingitus. Agga wata, kas sa teisest taskust ka middagit leiad?“ Esimesest rõmust alles weel pool uimane, pistin kae teise tasko, — seält tulli suur plakk wälja, — se olli se kirri, et ma piiskop ollen — funninga ennese käsfi ja pitsar al.

„Agga kuida se woib olla, sedda ma polle enne ma peäl kuulnud,“ ütles wanna õppetaja, tõstis käd ja silmad taewa pole. Minno poeg piiskop! Esite liht õppetaja, siis soldat ja nüüd piiskop! Jah nüüd ma saan arru, mis se tähhendab, et sa piiskoppi prouaga piddid tulles! Agga omma wanna issa ei kutsunud sa mitte pulma — nago olleks sa ennast temmast habbenenud, se ei olle õige!

„Kas ma siis ennese pulmi teadsin? ütles noor mees, „et kule, kuida se olli!“

Kui jo walmis piiskop olin, tahtsin funningast allandlikult tännada, agga funningas ei andnud aega, waid ütles: „Nüüd tulle kohhe lossi peäle mo järrele; woid minno

jures lõunat wõtta, ja rüggemendi õppetaja tulgo ka."

Reigest seft mis olli sündinud alles weel uimane, lõfsin rüggemendi õppetajaga, kes nissamma ehmatand olli, funninga ja temma feltsi järrele lossi peäle. Seäl ollid funninga sugguselts ja üllemad teenrid keif koos, ja sesamma mo praegune abbikasa seisis funninga proua kõrwas. Runningas astus mo ette ja küsis: „Mis sa arwad, kedda sa keige selle hea eest pead tännama?"

Minna wastasin kummardades: „Summalat, omma armolist funningast ja omma heldet funninga prouat." Runningas wastas: „Tõõsi kül, agga wata senna, se illus noor naesterahwas seäl, se on keige ennam so parrast waewa näinud. Kas sul temmale middagit råkida ei olle? Omma sure suggu peäle ta uhke ei olle, meest temmal ka weel ei olle, — mis sa arwad, sa olled nüüd piiskop, tasko kuld rahha täis, et katsu ommeti ja te seddawisi, nago polleks siin muud inimesse hinge, kui teie kahhekeste."

Usna juhmi mitmekordse otsata rõmo parrast, mis kui saiad ennemuistse nokka sõda aial mahha saddasid, tundsin ma, et ma pealaest jalla tallani kesin, ja kui silmad ülles lõin, näggin, et naesterahwas mo ees seisis ja habbenedes nissamma wärrises kui minna, silmad maas ja punnane nago keend wäghi,

Keif olli wait kui furno haudas, kuid siin ja seäl olli tassa itsitamist kuulda. Et mul kül õnne külast olli, siiski olin ma selle jures ennam ehmatand, kui siis, kui trummude peäle piddin minnema. Pannin ommeti wiimaks süddame kõrwas ja ütlesin:

„Mo armolinne funningas, kes mulle paljo head teinud, on mulle julgust andnud teilt, armas preili, keifide nähhes ja kuuldes küsida, kas teie siin waewalisses maailmas tahhate mo kõrwas olla ja mind sata, kuidas ingel Kawael noort Tobiasi?"

Ea sirutas mulle sanna lausumatta ja õhkades omma fät, mis ma armoga peusse

wõtsin ja muiso ondsin. Häddaste sai funninga proua üttelda: „Summal õnnistago teid!“ kui funningas jälle ütles:

Rüggemendi õppetaja! tulle nüüd kohhe ja laulata neid pari. Pärast lähme söma. Ma tahhan tanna nende asja üsna selgeks tehha.

Rüggemendi õppetaja pallus wasto ja ütles et noor paar peab enne mahhakulutusd sama.

Polle wigga „wastas funningas“ ma olen neid isse siin teie keikide ees mahhakulutanud. Pärast woid neid omma seadusse järrele ni paljo mahhakulutada kui südda kutsub. Laulata agga neid rutto pari, mo kõht tühhi, et same söma.“

Rüggemendi õppetaja seisis weel wasto, agga se ei aitnud ühti. Laulatamine moeti warsti ette ja kui ollime laulatud, läksime söma. Nüüd teate armad wannemad, miks pärast ma teid polle sanud pulma kutsuda.

Ma ei tea mitte, ütles wanna issa, ons se üks unnenäggo woi mis ta on! se on weel immelikkum kui ennemuistse klafist mäe luggu! soldat — piiskop! Agga mis konstoriumi kohhus ütles?

Need piddasid mind terwe näddal finni. Agga pärast, kui funningas tunnistust andis, et ta mind isse läbbi katsund ja kõlblikko leidnud ollewad sedda nimme kanda, siis sain ma selle ammeti peale finnitud.

Sellega ollid nore piiskoppi juttud rägidut. Mis peale sedda sündinud, olgo igga ühhe ennese armata. Ni paljo nimmetame weel, et noor piiskop omma nimmele suggugi häbbi ei olle teinud ja kallist abbiellu ellas.

Meil keikidel on üks Issa.

Üks armas mees, kes sedda luggu firja pannud, rägib nenda:

Monne aasta eest ellasin ma ühhes sures linnas ühhes kõrwalisses ulitsas. (Mo am-

met olli et mul iggapääw kirjade ja pabberi-
tega olli teggemist.) Se olli mul jubba wi-
siks, et kui keik enne lõunat kibbedaste olin
tööd teinud, siis peale lõune söma pole tundi
muido afnast wälja watafin ja nenda omma
meelt jahhutasin. Ka seski korteris kuhhu
hiljoti olin lainud, teggin nenda. Kui seält
wälja watafin, olli nago olleks kegi mulle üt-
telnud, et ülespidi piddin watama. Mis
seäl siis olli? Ülle ulitsa ühhes majas kol-
manda korra peäl olli affen lahti ja seält
paistis ühhe meesterahwa pea. Wataja näg-
go olli kahwatand, silmad aukus, et kül alles
norepärälinne arwata. Ja sedda olli igga-
pääw selsammal aial nähha. Mis se inni-
menne wahtis? Se panni mind iggakord
mõtlemä. Ei ma moista räkida, kuidas selle
innimesse kahwatand näggo mind waewas.

Et mo korter mitte mo tahtmissse järrele
ei olnud, otsisin uut kortert; siis näggin ses
maias, kus se kahwatand näoga mees olli,
afna peäl kirja, et seäl üks korter üri peäle
pakutakse. Läksin sisse, agga se korter olli

jubba ärra üritud, firri olli weel unnustusse
pähhä afna peäle jänud. Seält läksin teise
korra peäle kulama, agga seäl olli sesamma
luggu. Innimesed ollid seäl lahted ja üt-
lesid, et kolmandama korra peäl üks kammer
tühhi. Mul polnud kül mitte himmo ni kõr-
ges ellada, agga need head innimesed and-
sid wägga nõu ja ütlesid, et seäl üks flaw-
weri teggia ellab, mollemad wägga head in-
nimesed — need tahtsid omma üri fergitus-
seks teise kambri üri peäle anda.

„Kas se ehk sesamma peaks ollema, —
kes igga lõuna afnast wälja watab?“ küsisin
minna. „Jah wist sesamma“, ütlesid head
innimesed. Se ta ainus lahutaminne:
ta teeb ööd ja päwad tööd, siiski saab wae-
walt omma pissufesse perrele iggapäwast
pallofest.

Ma läksin ülesse; jubba ukse peäl tulli
üks noor naesterahwas, pissufe laps kae peäl,
mo wasto, wiis mind teisest uksest ühte pis-
sufesse kambri ja pallus kohhe, et kui ma

selle kambriga piddin leppima, et ma siis wahhest ühhe flawwerile rumi peaks lubbama, kunni ostja ärra wiib. Sedda lubbasin hea melega ja kaup sai tehtud.

Jo olin monned päwad seäl ellanud, agga ei olnud weel flawwerile meistert näinud, — sest meie kambrittel, et kül kõrwo olli, käis kummagil omma üks wäljast sisse. Agga sedda ma läbbi seina kuulsin, et mees hommiko warra ja õhto pole õni töö olli. Nenda arwata näddala pärrast tulli üks nore järke fahwatand, agga wägga wijsaka näoga mees mo tuppä ja se olli flawweri meister. Ta pallus mo toas ühhe flawwerile rumi. Se olli üks kenna tüf, illuste tehtud ja hea healega. Kulutusse lehtes olli ka warsi luggeda, et seäl selle meistre jures uus flawwer müa.

Agga suremais liinnades on sesuggusid mehhi saggedaste, kes agga selle peäle watawad, kuida üht woib nulgida; nenda olli ka jubba selsammal päwal sesuggused kanid wäljas, ja immet! keif pakkusid ühhe surusse

hinna: esste 80, siis 81 ja siis 82 rubla ja flawwer olli iggapääw omma 150 rubla wäärt. Mees jättis 120 eest. Kaup jäi fakk. Teisel päwal tulli jälle üks teine, ussutaš, kas ta mitte mahha ei jätta. Kaup jäi jälle fakk. Kaks terwet päwa ei olnud kuulda meest suggugi tööd teggewad. Ma moistsin ärra: mehhel polnud jõudo tarwitussi osta, et teist flawwerit olleks woinud jälle peäle hakkata. Jõukas mees olleks omma paer sadda rubla küssinud ja kui sedda polleks sanud, nikaua ootnud kunni rahha mees olleks wälja tulnud; agga mis üks waene peab teggema, kellel rahha koppikat polle ja omma naene ja wiis lapsokest toita, — kas se woib tōta seista? Sesuggune järg olli selle flawweri meistri käes. Wiendamal päwal tulli jälle üks werre-immeja. Häbbi olli kuulda, kuidas ta pakkus, laitis, tingis ja omma rahha taskus kõllistas. Mees woitles isseennesega, kas ei ehk jah. Wimaks ütles: „Kallis herra, ärge tehke mulle ni paljo waewa!“ Agga mis ahne sest holis, et waesel weesti silmis, ta

näggi et siin hea kaup. Mo meel sai diete nukraks sesugguse jölledusse pärrast, agga ma ei woinud seford senna parrata. Kui sitte loom faks kolm korda ärra olli minnemas, jättis mees 96 rubla peäle, mis ostja wimaks olli pakkunud.

Ma käisin mõnda korda mehhe jures, kui temmal sesuggune töö olli, kus ta ilma aia-wiitmatta jutto wõis aiada. Ta läks mo me-
lest fõrd fõrralt ikka armsamaks. Kõl ta ol-
leks näinud, et ta ni faugele olleks ullatand,
et kui üks flawwer walmis, teist jälle fõhhe
olleks woinud hakkata. Nende fõhhe aasta
sees, mis ma seäl ellasin, ei sanud ta mitte
ni faugele, et ta ennast kõi pool furnuks wae-
was. Kõrd olli sedda, fõrd teist pudo. Mon-
ni fõrd olli flawwer jo enne müdud ehk pan-
diks pantud, enne kui walmis sai, — üks
müdi fõggoni auksjoni wõsil ärra. Müüd
ollu mul selgeste arru fões, mis meest ni ärra
lõppetäs, — waene mees! —

Zalgi ei näinud minna tedda ühte polluskit

ilmaasjata ärra raiskawad. Muul aial ei lāi-
nud ta fõtto wālja, kui töö tarwitussõ olli osta.

Kues laps tullu jure. Keif ollid terwed ja
priisked, muud kui anna toito fätte. Nende
emma olli töö polest emma. Illusa jumme
ja nāoga polnud ta mitte, agga sedda illusa-
mad ta wõid. Kui raske põlli tal olli, wõib
iggaüks sest nāhha: mees ja kuus wāetimat
last, ei ühte hinge, kes ühhe pu killo ehk tilga
wet ülles (kolmanda fõrra peäle) olleks to-
nud; keif pidu ta issi teggema, — eks se
polle raske kõi ühhe naesterahwa fõhta. Keif
teggi ja toimetäs ta ilma nurrisematta alland-
likko melega. Sest naesterahwast sain ma
diete arro, mis kallis warrandus allandus
ja tassane meel on.

Egga se suggugi laita polleks, kui sesug-
gusid naesi rohkestes olleks! jāgo siis kõi mon-
ned libbowitsa offad armamatta.

Zalgi polnud temma suust sedda kuulda,
et ta sedda iggatšes, mis teistele rōmo teggi:

hea söök, illusad rided, lustilinne ello; ta lap-
sed ollid ta headus ja illo, ta lust ja rõõm.
Kui ta monne teise sarnane olleks olnud, siis
olleks se temmale wägga raske olnud, sest
nurrin innimenne tunneb feiki kibbedussi
mitme wõrra. Agga selle naesterahwa waifne
meel ja kannatus aiasid meest ennam tagga,
kui monne teise kãrra. Maesed! mis te' ar-
wate? — — —

Kahhe aasta pãrrast tarwitasid mo tegge-
missed mind teine pole liinna jausse. Seäl
forjas mulle ni paljo tööd, et ma aega ei sa-
nud nende hea innimeste jãrrele fulada, ja
kaks aastat olli seäl jubba jãlle mõda lainud,
siis sain forraga ühhel päwal ühhe jummal-
kartiikka söbra kãest kirja, ja seäl olli luggeda:

„Armas sõbber! Kahhe aasta eest rãkifid
Sa mulle mõnda fõrda ühhest flawweri meist-
rist, kelle jures Sa forteris ollid. Kõllab
Sa malletad, kui süddamest meie mollemad
fahhetsefime, et se meil sel aial mitte woi-
malik ei olnud waest aidata. Ehk woib sed-

da nüüd tehha. Need saksad, kelle laste
koolmeister ma ollen, need on wägga armsad
innimesed, ja nende warral ollen ma mõnda
waest hãddalist sanud aidata. Eile küsis
proua, kas lastele jo flawwerit peaks tarwis
ollema: Siis kõhhe tulli mul Sinno tuttam
flawweri meister mo mele. Kirjuta mulle
õige pea, kus ta ellab. Ma tahhan isse wa-
tama minna, kas ta tõ kõlbab. Õige halle,
et iggaüks kuulsaid meistrid otsib; waeste ju-
res lastwad üksnes waesed tehha, kes wimase
tingani tingiwad ja monda fõrda ka wõlgo
jãwad. Se on jubba meie maias wisiks
woetud, et feik tööd sesugguste waeste meist-
rite jures lastakse tehha, kes ka omma am-
metit hãsti moistwad. Kui meie ka waesele
weel rohkem peakfime maksma, kas se siis
ni rãnk on? Meil on suur perrefond ja paljo
tutwad, olleme ühhe kingisseppa ja rãtseppa
jubba hea jãrje peale aitnud. Sannaga rã-
gime rohkem.“

Sinno sõbber Julius.

Rõmoga luggesin sedda kirja. Se olli om-

meti veel üks mees Jummalale süddame järrele! Terve aasta olli ta omma sakstega reisi peäl olnud ja veel olli se waene mees ta mees.

Klawweri meister ellas alles wannas korteris. Ta ello järg olli veel willetsamaks lainud. Ränk töö ja suur murre ollid tedda monneks nädalaks wodisse pannud, — mis tedda hopis taggasi wiis. Hulf rahha olli jubba ühhe klawweri peäle ette woetud, mis pea walmis olli samas. Uri rahha olli wölgo. Haigest peast aias ta ennast üllesse ja sai sure waewaga ni kaugele, et klawwer walmis sai. Jubba mees wäljas, kes rahha olli laenand, ja se hirmus mõtte süddames: „Siin sünnib kaubelda!“ Ta pärris omma rahha, näitas üht kirja, mis tunnistas, et kohhus temmale lubba andnud klawwerit auksjoni wiisil ärra müä. Agga kuida se nisugguste meeste wiis, ütles ta karmalal kombel: Tead kül, et auksjonist sinnul kasso ei olle! Meister küssis 120 rubla. „Oh oh! ütles wõlla pärria, seält läh-häb kül hulf mahha! auksjoni peäl ei pak-

kuta ennam kui 70 ehk kui liaks 80 rubla, — minna lubban ommeti 90 rubla, ja sundis et teine pididi rutto arro andma, muido ähwardas auksjoniga. Waene haige mees ei wastand sannagi, seisis longus, mõtles senna ja tenna.

Selle aia sees olli üks lahke näoga mees ka senna tulnud, kaks poeglast järrel, klawweri meistert ostima. Maesterahwas tulli kõgist, pühkis kurwastusse silma wet filmist. Mo sõbber — sest temma olli se lahke näoga mees — küssis ta meest tagga ja räkis, et temmal klawwerit tarwis. Siis räkis naesterahwas nuttes omma luggu. Rutto läks mo sõbber tuppa. Klawweri kaupleja watas wõereti temma peäle. Mo sõbber räkis, et ta tulnud klawwerit ostma. Waene mees kohmetas rõmo pärrast, näitis walmis tehtud klawweri peäle. „Se on minno pärralt — ütles teine, pilgutas meistre peäle silma ja tahtis tedda eksitada, — sedda ollen minna jubba 140 rubla eest ostnud, agga müün tedda kas minno pärrast alwemalt jälle ärra.

Klawweri meister, kes haigusse läbbi ihho ja waimo polest jo nõdraks lainud, ei sanud vettisest juttust arru, mõtles, et ta ehk wahhest head tahhab sowida. Agga naesterahwa jutto järrele moistis minno sõbber warssi klawwalust ärra, küsis: Ons teil selle klawweri meistri käest middagi pärrida? Pettis ehmatas. Klawweri teggiale ütles mo sõbber: Meie olleme sõbrad selle mehhega, kes pari aasta eest teie jures ellas, — nimmetas mo nimme ja rakis minnust mõnda muud. Oh Zummal! õhkas klawweri teggia, ma tahhan teile räkida. Se herra on mulle selle klawweri peäle 40 rubla laenand, ja ma ei joua temmale ärramafsta, ennego klawweri ollen ärramünud. Nüüd ta tahhab sedda tühja hinna eest sada, ehk lubbab auksjoni peäle anda. Siis same õigeks, ütles mo sõbber, ma ollen tulnud teie jure üht klawwerit tellima ja tahhan teile hea melega ühhe ossa ette maksa. Siin on 40 rubla, et woite selle mehhega tassa sada. Zeine sai omma rahha ja piddi omma teed minnema. Siis

rakis mo sõbber, et ta minno sanna peäle omma sakste jures tellinud 100 rubla ette maksmisefks, et ta woiks tõle hakkata, ja andis ka need 60 rubla ta kätte. Se klawwer piddi 150 rubla wäärt tehtud sama.

Klawweri meister kulas ja ei lausund sanna, agga silma wessi joofsis mõda palgid mahha. Mo sõbber läks ärra, agga rõõm ja õnnistamissed jäid maiasse. Sesuggune ärraminne on tõeste õnnistus! Oh et iggaüks meie seast üksford sefstinnatsest maailmast nenda ärra saaks mindud.

Monne hea näddala wärrast olli klawwer seäl, kuhho sedda tellitud, olli hopis illusam ja parrem kui olli arwatud. Tännolik meel ja rõõm ollid jo tõ jures abbiks ja nõuks olnud. Ta sai omma 50 rubla ja 30 rubla weel peäle sedda. Sedda rõmo!

Selsammal õhtul olli nende sakste jures suur wõeraspiddo, ja uus klawwer piddi omma heält kuulda andma. Ja et iggaüks sedda 200 rubla wäärt ütles ollewad, siis

andis proua weel selsammal õhtul 20 rubla mo sõbra kätte, mis ta klawweri teggia kätte piddi murretsema. Agga nisugguse hea innimesel ollid ka ommad sõbrad ühhesugguse mele sees, kellele ta sedda luggu rakis. Ja wata, selsammal õhtul pallusid kolm saksa mo sõbra, selle meistri jures neile klawwerid tellida, ja andsid hulga rahha ette.

Nüüd wois klawweri meister abbi wõtta. — Ja sest aiaist hakkas mehhe järg teiseks minnema.

Wie aasta pärrast läksin tedda jälle wata. Ta olli surema korteri ürinud, teggi kolme mehhega tööd ja teises toas olli wiis klawwerid ostjaid ootmas. Sure süddame likko tännoga rakis ta minno sõbrast ja keigist heateggiaist.

Jummal õnnistago teid, teie rikkad, kes teie nenda tete! —

Rui teggo tehha posse sul,

Siis tühjast kidust pea su.

Kõnne jätkud.

Jodiko palk.

Jodiko te läks kõrtsist möda. Siddus oma härja pari posti külge, läks isse sisse. Senni tullid kaks kelmi, — teine warrastas härja ärra ja teine jäi senna. Rui härge perremees üksford wälja tulli ja omma härgi watas, näggi ta innimest härja assemel ikkes seiswad, kes pallus: „Armas Mart, anna andeks!“ „Mis?“ küs mo teine härg? „Minna ollen se“ kostis mees, „minud sannuti härjaks ja nüüd sai aeg täis, sest sain jälle innimesseks.“ Mart ehmatas ja küsis: „kes sa siis olled?“ „Tammiko kõrtsimees!“ kostis kelm. Mart armo palluma, et ta ehk kõrtsi pappale monne rapso rohkeste möda reisi pannud. „Egga se sinno sü polnud“, wastas kelm, „sa ei teädnud jo, et ma se ja se olin.“ Leppisid ärra, assi olli fordas. Mart läks ladalt uut härja ostma, näggi ka omma wanna härja, läks liggi ja ütles

tassafeste kõrwa sisse: „kõrtsipappa! sind ma ei tahha ilma rahhata ka mitte. Kes teab millal so aeg jälle täis saab.“ —

Tark ärgo naergo.

Rüttiil olli emmane liino koer. Se tõi ühheksa poega, keik — mõttelgo innimenne — üsna pimmedad. Rütti meel haige, upputas keik ärra. Teised irwitasiid, et ta illusad koera poiad ärraupputanud. Agga küt mees polnud ka mitte kottin kasnu, kostis: „Etš se polleks mailma ees surem naer olnud, kui ma ühheksa purro pimmedat koera olleksin üles kaswatanud.“

Lahbutamisse rohhi.

Ühhes seisõ wäes olli üks soldat, kes õõd ja päwad tuffus. Kõl teised teggid temaga mõnda tempo, agga ükski assi ei aidand. Ühhel tulli weel üks nou mele: kui ta jälle tubliste tuffus, kiwer ninna ees,

wõttis kiwre ärra ja panni kappä täie külma wet assemele, — siis kutsus teisi sedda nalja watama, mis piddi sündima, ja õpetas mis nad piddid teggema. Keik küssendasid ühhest suust: Peter! kindral tulleb! rutto wälja! Peter unnine, saand arro ühti, läks kiwert wõtma, wõttis kappä täie wet, saoh, kaela. — Mehhe unni seistsammast tunnist kaddund.

Ahw kotta abbinne.

Üks Prantsusse, ma kof olli üht ahwi õpetanud fanno ja linda sulgist puhtaks teggema, et tal ennesel wähhem waewa olleks. Ühhel päwal andis ta kaks põld-püüd ahwi kätte, et ta neid piddi puhtaks teggema, ahw wõttis püüd ja istus kõgi lahtise afna peäle ja hakkas sulga rebbima. Sedda näggi üks kul, kes seält möda lendas, tulli kui nool, tõmbas ühhe pü afna peält ärra ja läks omma teed. Ahwi püksid sõitsid kassuka pärast, ehk wast hakkab kof sedda sulgest puhtaks floppima, mõtles: mis pean teggema,

et fassufas ärra ei sa sassitud, — nou fä ja
südda jälle rahhul. Dot, oot? Ta panni teise
pü fa afna peäle ja jäi issi afna fôrwa mah-
hi peäle, selle lotussega, et ful wist pea fa
teise järrele tulleb. Nenda olli fa. Polnud
kuigi kaua, ful tulli ommale fa teist pradi
toma: — agga ahw raps wähhä finni, fiskus
ellawalt sulled mahha. Ja kui puhhas olli,
panni ta tedda pü fôrwa ja andis fokka fätte.
— Prae ja sô kui südda kutsuh.

Tallo mees ostab ramato.

Üks tallomees ostis üksford ühhe ramato-
kaupleja käest ühhe Kreka-fele Testamendi,
mis otse ni suur ja iggapiddi sedda modi olli
kui temma palwe-ramat, mis ta foggematta
ärra kautanud: „Mis sa sellega teed“, küsis
ramato müa, „egga sa sedda moista lugge-
da?“ „Mul polle tarwis sedda moista“,
kostis ostja, „need palwed minno palwe ra-
matust moistan ma feif peast.“ —

Ruida kaup nenda hind.

Pois ostis paggari jures saia, watas ja
nurrises: „Agga kui pissoke!“ Paggari ütles:
„Sedda wähhem sul hambid waewata.“ —
Minnogi pärrast! kostis pois, wiskas pole
foppika laua peäle, läks omma teed. „Rule
pois! pea finni! se sai maksab foppik! hüdis
paggari takka. Pois wasto: Polle wigga!
„Teil luggemissega wähhem tulli.“ —

Tohter rohho fastis.

Hollandi-ma laewa tohter ehk arst ei an-
nud omma haigedele muud kui ifka enna-
miste merre wet. Üksford juhtus, et üks
purjo pu tedda ülle pea faela merresse wis-
kas. Üks madrus, kes sedda näggi, ütles
teisele: „Ennäh, meie tohter kukkus omma
rohho fasti!“ —

Rummal mõtte.

Üks kaunis wannadlane naesterahwas,
felle filma selletus jubba waeseks olli jänud,

tulli ühhel päwal ramato trüffia jure, wan-
na laulo ramat rättiko sees. Kui trüffituppa
astus, ütles temma. Armad nored saksad,
need tähhed minno laulo-ramatus on wägga
pissokessed, ei nä suurt ühti, olge ni head,
tehke mo wanna innimesele sedda head ja
tehke nad suremaks.

Leitud rahha.

Üks wanna halpea leidis maante peält üh-
he hõbbe rubla. „Rule wannake!“ hüdis üks
temma järrel hulkaja, „se rahha on minno,
anna sia!“ — „Kas sinno rahhal olli auf
sees?“ küsis wanna. „Jah!“ kostis teine.
— „Siis ei olle se mitte sinno rubla“, kostis
wanna, eddespidi, kui hauguga rubla leian,
füllab siis omma kätte saad.“